



KOMENTAR I POJAŠNENJA

uz Godišnju analizu strukture i aktivnosti privrednih subjekata registrovanih u Opštini Bijelo Polje

4. novembar 2019. godine

- U prikazu broj aktivnih preduzeća koristimo dva prikaza:
 - broj aktivnih koji se kao takvi vode u CRPS
 - broj onih aktivnih koja su predala godišnje finansijske izvještaja.

Iako za to nemamo uporišta u važećoj regulativi (koja ne prepoznaje realno aktivne subjekte), mišljenja smo da realno aktivnim subjektima možemo smatrati samo one koji redovno predaju finansijske izvještaje. Na žalost, njih ne možemo pratiti po kvartalima, nego samo na kraju godine.

- Procenat preduzeća koja su predala bilanse u odnosu na ukupan broj aktivnih u zadnje 3 godine je nešto niži nego što je u cijeloj Crnoj Gori

	Bijelo Polje	Crna Gora
2016	50%	54%
2017	51%	55%
2018	52%	58%

- Rast stvarno aktivnih preduzeća koja su predala finansijski izvještaj je uskladu sa trendom u cijeloj Crnoj Gori, s tim što je taj procenat rasta u zadnje 2 godine nešto manji u odnosu na procenat u cijeloj Crnoj Gori:

	Bijelo Polje	Crna Gora
2016	7,4%	6,1%
2017	5,2%	6,5%
2018	7,3%	12,8%

- Pad broja preduzetnika je karakterističan za cijelu Crnu Goru jer ova grupa subjekata ili prestaje sa djelatnošću ili se registruje kao privredno društvo jer kao privredno društvo imaju bolji pristup eksternom finansiranju i drugim programima podrške.

U posljednje vrijeme se kao preduzetnici registruju uglavnom sezonske djelatnosti, i to se na početku ljetnje turističke sezone registruju, a po završetku sezone gase.

Trend pada u Bijelom Polju je nešto blaži nego na nivou Crne Gore:

	Bijelo Polje	Crna Gora
2016	-2,2%	-2,6%
2017	-1,80%	-1,5%
2018	-1,04%	-1,4%

- Struktura preduzeća po veličini je u skladu sa strukturom na nivou Crne Gore gdje mikro i mala preduzeća čine 99% svih preduzeća, a srednja i velika manje od 1%.
Smanjenje broja srednjih preduzeća u zadnje dvije godine za 2 subjekta: 2017 Bjelasica Rada je postala malo preduzeće, a 2018-te Bravera (dio poslovanja prenesen na novu firmu Sport Vision doo Podgorica).

Ovdje je još važno napomenuti da je u mikro i malim preduzećima u Bijelom Polju:

- ostvareno cca 135 mil poslovnih prihoda (47%, odnosno cca EUR 135mil),
- zaposleno preko 2/3 zaposlenih (cca 69%, ili cca 3.100 zaposlena).
- Prikaz broja zaposlenih u Bijelom Polju ne uključuje:
 - Zaposlene koji su angažovani preko Agencija, koje su dominantno registrovane u Podgorici
 - Zaposlene koji rade u Bijelom Polju, ali su zaposleni u preduzećima koja su registrovana van Bijelog Polja (Voli, Domaća trgovina, Merkator, Okov...)
- Prikazani izvedeni podaci o bruto zaradi ne moraju nužno odraziti parvo stanje jer, obzirom na način na koji smo ih izračunali, zavise od više faktora koje ne možemo predvidjeti:
 - pozicija "bruto zarade I ostala lična promanja" se u praksi ne koristi samo za troškove zarada
 - prosječan broj zaposlenih tokom godine (koji nam je jedino dostupan za ovaj obračun) često nije ispravno unesen u statističkom anex-u
 - u obračun nijesu uključeni radnici koji su angažovani preko posredničkih Agencija
- U strukturi po svim parametrima (prihodi, broj zaposlenih, dobit) preovladavaju:
 - prerađivačka djelatnost (osim Meso-prometa tu su i Put-Gross, Pelengić trade, Ćatić Co, Imperijal) i
 - trgovačka djelatnost (koja je dominantna na nivou Crne Gore).
- Smanjena neto dobit u 2018 godini rezultat je manje dobiti u nekoliko ključnih preduzeća:

Kompanija	Neto-dobit 2017	Neto-dobit 2018
Meso-promet doo	1,75 mil	0,52 mil
Franca marketi doo	1,69 mi	1,23 mil
Bravera doo	1,28 mil	0,11 mil
Pelengić trade doo	0,94 mil	0,33 mil

- Značajan gubitak u segmentu *I Usluge smještaja i ishrane* u 2018 godini desio se zbog značajnog iskazanog gubitka preduzeća Durmitor doo Bijelo Polje (PIB 02226413) u iznosu EUR 604.651

ZAKLJUČAK

- Broj subjekata i obimi poslovnih aktivnosti bilježe pozitivan trend:
 - broj subjekata raste
 - broj zaposlenih u preduzećima registrovanim u Bijelom Polju
 - ostvareni prihodi su u porastu,
 - kumulativni neto rezultat je pozitivan 4 zadnje godine, (inače, najnestabilnija kategorija)

trendovi broja subjekata se nastavljaju i u 2019. godini.

- Koncentracija u 2 oblasti djelatnosti djelatnosti je izražena, ali i logična obzirom na strukturu privrede i činjenicu da je Bijelo Polje jedan od centara prehrambene industrije Crne Gore. Za očekivati je da najavljene investicije u turističku infrastrukturu poguraju turistički sektor, što će doprinijeti povećanje udjela sektora *I Usluge smještaja i ishrane* u ukupnoj strukturi
- I pored velike koncentracije kod 2 velike i 2 srednje kompanije, značajan dio poslovnih prihoda i još značajniji broj zaposlenih radi u mikro I malim preduzećima. S tim u vezi, uz činjenicu da čine više od 99% svih preduzeća, zaslućuju posebnu pažnju.